



ДЕКЛАРАЦІЯ

Х СЕСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ

Український Народо!
Дорогі брати і сестри в Україні і в діаспорі!
Х Сесія Української Національної Ради, екзильного передпарламенту Української Народної Республіки, відбувається в 70-річчя проголошення Акту Соборності, яким створено одну суверенну і соборну Українську Народну Республіку, в 110-річчя з дня народження Симона Петлюри та в перший рік другого 1000-річчя Християнства в Україні. Ці знаменні дати були в центрі уваги нарад Х Сесії Української Національної Ради, вони були її надхненням до дальшої дії на шляху до повернення і відбудови Української Народної Республіки.

Українська національна революція 1917 року привела до встановлення суверенної і народоправної держави у формі Української Народної Республіки, яка забезпечила законом рівні права усім її громадянам без уваги на національну, расову чи релігійну приналежність. Це привело до відродження нашого народу в душі славних традицій українського історично-державного минулого.

Проте, не зважаючи на завзяту чотирирічну збройну боротьбу українських армій і довготривалі дії повстанського руху, нашому народові не вдалося відстояти своєї держави проти червоної і білої Москви, яка, хоч і визнавала Українську Народну Республіку й заключила з нею мирний договір, почала проти нею війну. Брутальною силою і терором встановила окупаційний режим під назвою т.зв. Української Советської Соціалістичної Республіки, яка виконуючи волю Москви, нещадно нищила і нищила стародавні свободи й історичні традиції нашого народу, релігію і Церкву, економіку та природне довкілля нашої Батьківщини.

Схиляємо голови перед усіми жертвами, що їх наш народ зазнав протягом своєї, хоча б тільки 70-річної визвольної боротьби проти московської тиранії, перед знищеними дітьми й вірними Українських Церков, перед незабутніми творцями періоду „Розстріляного відродження“, перед закатованими і померлими на засіданнях українськими селянами, робітниками та інтелігентами, перед усіма жертвами штучного голоду і терору московської окупаційного режиму.

Х Сесія Української Національної Ради стверджує, що Москва, міняючи під сучасну пору свою тактику і методи, продовжує і далі свою традиційну політику геноциду, русифікації і економічного висиску поневолених народів, в тому й українського народу. У своїй світовій політиці Москва незначними поступками в питаннях розбросаних, припинення воєнних дій в Афганістані та поступками в питаннях людських прав, хоча скоріше здобути прихильність Західного світу та необхідну допомогу для власної економіки. Проте вона далі продовжує свою мету бути вирішальною силою у світі. Ця нова тактика Москви знаходить прихильний відгук на Заході, що, мовляв, зміни в СССР дають підставу для практичних висисів. Західні держави ще далі не розуміють, чи не хочуть зрозуміти, що найслабше місце советської імперії є її заперечення національних і людських прав та зніщення права, забезпеченого її конституцією — дати змогу народам СССР вийти з його складу й жити вільним життям.

Х Сесія Української Національної Ради наголошує той факт, що теперішній курс політики Москви не змінює політично-національної і економічної ситуації в Україні. Так звана Українська Советська Соціалістична Республіка, хоч і є членом-засновником Об'єднаних Націй, є позбавлена на ділі свого суверенітету, не визначає свого власного національно-політичного, культурного розвитку, ні своєї зовнішньої чи внутрішньої політики та, не зважаючи на свої немірні природні багатства, своїм життєвим стандартом стоїть далеко позаду багатьох країн світу.

Х Сесія Української Національної Ради підносить рішучий протест перед вільним світом проти політики геноциду, денационалізації та плянового російщення, який проводить в Україні Москва руками свого „гавайтера“ В.В. Щербинського. Проти цього наступу Москви на український народ, ведеться боротьба й в країні зростає чим раз більший масовий спротив. Мимо 70-річного терору, голодового геноциду, фізичного нищення передових діячів культури, Москві не вдалося вбити зматаня українського народу до вільного національного життя. Увесь світ є свідком героїчної боротьби нашого народу за вільне життя, на що вказують різні форми спротиву на захист основних прав України.

Х Сесія Української Національної Ради зокрема підкреслює, що в сучасній боротьбі й обороні прав нашого народу приймає активну участь уся організована українська спільнота поза межами України, об'єднана в багатьох суспільно-громадських, культурних, наукових, церковно-релігійних організаціях, товариствах і установах, яких надбудовою є Світовий Конгрес Вільних Українців.

Від часу виходу з рідної землі після програної війни з Росією в роках 1918-21, діє в діаспорі по сьогоднішній день Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі, як єдиний правно-легітимний пересемник і репрезентант влади Української Народної Республіки і як символ боротьби за суверенність та державну незалежність України, ідеї якої наявно живуть і зростають на рідних землях. В останній час тут у діаспорі постало Закардонне Представництво Української Гельсінкської Спільноти, організоване українськими патріотами з рідних земель. Це представництво поширює правду про боротьбу нашого народу серед української і світової громадськості та урядів вільного світу.

Х Сесія Української Національної Ради стверджує, що всі ми, українці в діаспорі й в Україні, хоч маємо інші завдання і діємо іншими методами, хоч ми організаційно не пов'язані, проте ми духовно об'єднані спільною ідеєю і метою допомогти українському народові стати сувереном на своїй прадідівській землі.

Х Сесія Української Національної Ради, відзначаючи 70-річчя свого постанови шляхом реорганізації Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі в 1948 році, разом з політичними силами всієї соборної України заявляє перед українським

(Закінчення на стор. 3)

НАЗНАЧЕНО ЄПІСКОПА ДЛЯ БІЛОРУСЬКИХ РИМО-КАТОЛІКІВ

Рим. — За згодою советського уряду, Папа Іван Павло II у понеділок, 24-го липня ц.р., найменував Тадеуша Кондрусевича першим римо-католицьким єпископом в Білорусії з того часу, як російські комуністи окупували цю країну. Т. Кондрусевич, 43-літній римо-католицький священник, походить з польської меншини у Білорусії був призначений апостольським адміністратором білоруської єпархії Мінська з відповідальністю за всіх 2 міль. римо-католиків у Білорусії.

Єпископ Т. Кондрусевич народився в Одеську 1946 року. Студіював математику і архітектуру в Гродно і Ленінграді, а описля працював архітектором у Вільнюсі, столиці Литви. Тоді вступив до семінарії у Каунасі в Литві, де в останньому році навчання здобув ступінь доктора церковного права, будучи першим не латвійцем, що такий ступінь здобув. Свячення отримав в 1981 році та наступних вісім місяців був парохом у Вільнюсі, поки його перенесено до Гродно, де він став священником францисканського костіо-лу.

Римо-католики східної Білорусії не мали своєї єпархії від часу знищення Римо-Католицької Церкви у 1920-их роках. Коли західна Білорусія, що була частиною Польщі поміж війнами стала частиною СССР після Другої світової війни, доля Римо-Католицької Церкви була подібною як і в східній Білорусії перед тим, де священників внаслідок костьолів позаміжано. Останнім часом велике число костьолів відкрито, бо римо-католики послідовно домагались повернення і відкриття костьолів, відновлення церковної ієрархії та відкриття семінарії.

Католицька преса повідомляє, що Єпископ Т. Кондрусевич буде також відповідальним за римо-католицьких волго-німецьких поселенців, яких Сталін насильно вивіз в Сибір і до Середньої Азії. Все ж таки багато з них збереглося при місцях німецько-польських римо-католицьких парафіях, а їхній останній Єпископ Александер Хіра, якого советська влада ніколи не визнавала, помер в 1983 році.

Дивізійники спільно з громадянством вшанували річницю Бродів

Лігайтон, Па. (Л. Колєнська). — У своєму слові під час зустрічі дивізійників з громадянством у неділю, 23-го липня ц.р., тут на оселі ім. Олега Ольжича о. д-р митрат Іван Біланіч, парх української католицької церкви Царя-Христа у Філадельфії Па., та один із перших священників, що відвідував табір полонених дивізійників у Бєларії, Італія, підкреслює, що як і той день, коли вшануємо 45-річчя під Бродами, так і тоді, коли українські воїни під Бродами відстоювали своє право на волю українського народу, відбиваючи наступ советських танків, була така ж літня спека і неймовірна горька. Ніби вони і ми зійшлися разом у цей липневий день.

Врочисті відзначення цієї річниці, що їх влаштували станиці братства колишніх воїнів І-ї Української Дивізії у Філадельфії Лігайтоні, розпочалися у місцевій каплиці, обрамованій високими деревами, під відкритим небом, о годині 11-ї ранку Богослужбо. Ще перед відправою 40 колишніх дивізійників, поміж ними — учасники боїв під Бродами, вшанували з дивізійним прапором. Присутніх огорнуло зворушення; здавалося, час завернувся в оті роки, в отой липневий день, коли то в 1943 році ці ж самі колишні воїни, але тоді ще юнаки, вступили в ряди Української „Дивізії Галичини“ під охлики слава, маршували вулицями Львова.

Службу Богу відправляв о. Богдан Левицький, місцевий парох і колишній капелян Української Дивізії, який описля виголосив проповідь, пропонував патріотизм; до Богослужби йому співслужив о. д-р І. Біланіч. Відтак відбулася Панахида, вшановуючи пам'ять поляглих воїнів під Бродами.

О годині 1-й по полудні в залі, прибраній 50-ма комбатантськими відзнаками у виконанні Евстахія Загачевського, розпочалася зустріч дивізійників з громадянством, на яку склалася недовга, але цікава програма. Орест Грабик — голова станиці братства колишніх дивізійників І-ї Української Дивізії УНА у Лігайтоні, привітавши присутніх,

передав провід святою програмою Іванові Скірі, який представив почесних гостей за головним столом.

Святочний обід розпочав молитвою о. д-р І. Біланіч, а закінчив його теж словами молитви о. Б. Левицького. Головну промову, в якій була накреслена аналіза боїв під Бродами та взагалі Української Дивізії і її значення — в аспекті сьогоднішнього, минулого і майбутнього — сказав В. Зув'яз. У цьому дусі промовляв теж о. д-р І. Біланіч, що викликало поміж всіма в залі піднесений настрій.

На заклик І. Скіри — хвилиною мовчанки — вшановано поляглих воїнів під Бродами. Описля він теж попросив встати з місць цих дивізійників, що колись, 45 років тому, боролися під Бродами, що викликало сильне і хвилююче враження поміж громадянством. Варто теж зазначити, що поміж точками програми виступила із своїм милом співом дівчата із відпочинково-вишного табору Українського Золотого Хреста, що ним провадить: Оля Білінська та Уляна Прощук. І. Скіра рівно ж підкреслював чималі заслуги деяких громадян, поміж ними і відомі померлих дивізійників, які тим чи іншим ділом прислужилися для Української Дивізії та її престижу.

Вкінці О. Грабик, у заключному слові, згадав про місцевих жінок і чоловіків, які у великій мірі — чи то прибранням залу чи приготуванням обіду — причинилися до влаштування цієї імпрези.

45 років — це доволі великий простір часу. Могло б здаватися, що пройшли бої, що пройшли оті роки і поволи про них уже забули. Але, згадуючи цей липневий день на оселі ім. Олега Ольжича, ледве чи можна так сказати. Адже тут не лише колишні дивізійники але здебільше, українське громадянство, прибуваючи із далеких від Лігайтону місцевостей, шедрою участю засвідчило свою співзвучність духа із діями колишніх дивізійників, засвідчило свою пошану і признання за готовість цих воїнів без вагання піти в протиступ в обороні своєї рідної землі.

Л. ВАЛЕНСА ВІДКИДАЄ СОЮЗ З УРАДОМ

Варшава, Польща. — Лех Валенса, провідник польської профспілки „Солідарність“, заявив, що його рух не приступить до коаліції з комуністичною партією в Польщі, щоб створити новий уряд. Натомість „Солідарність“ почне приготуватися до того „неминучого дня“, коли її членам прийдеся сформулювати уряд держави.

У двогодинній зустрічі з президентом Войцехом Ярузельським Л. Валенса відкинув пропозицію останнього, щоб створити коаліцію, заявляючи, що в обличчя „невпинного погіршення економічної ситуації в Польщі, єдиним правильним рішенням“ буде передання комуністами влади „Солідарності“, як „тієї сили, що втілює підтримку більшої частини громадськості“.

Одначе Л. Валенса не зупинився на цьому, він продовжував свої міркування перед кореспондентами, говорячи про те, що „Солідарність“ створить свій „сутиковий кабінет, щоб бути готовою до рішень, які є неуніканими“. В дальшому тягу розмови він сказав, що не буде протиставляти тому, щоб поодинокі члени „Солідарності“ увійшли до теперішнього кабінету, але тільки як приватні особи і це не означає, що „Солідарність“ бере участь у теперішньому державному правлінні“.

Формування нового уряду в Польщі починає набирати дуже великої важливості бо комуністичний провід проголосив, що відкладає пообіщаний попередній перегляд цін на харчі, який був заплянований, щоб запобігти дорожнечі на харчі, що їх є брак і зупинити ріст загального невдоволення з цього приводу. Це проголошення викликало нові невдоволення, зокрема серед селян, які на знак невдоволення тракторами почали зупиняти вуличний рух в більших містах Польщі, таких як: Лодзь, Щецин, Вроцлав та інших.

В обличчя таких нових подій виступають, як твердить провідники „Солідарності“, ясніші картини й того, що комуністичний уряд не є спроможний керувати країною та втримати свою економічну систему, як і яким є те, що „Солідарність“ не може погодитися увійти до теперішнього уряду, бо тоді стане тільки маріонеткою в державному правлінні і буде змушена приймати всі обвинувачення народу за погану політику та економічний хаос.

З уваги на це Л. Валенса заявив, що дійшло до порозуміння з генералом Ярузельським в тому, „що потрібне якесь тіло, яке не зв'язано на інший підхід до уряду і прем'єр-міністра, зможе відчутно делікатний напрям змін“. Як це тіло буде виглядати і в який спосіб буде діяти не є важливим, важливим є щоб воно створилося та було дорадчим урядові ще перед виникненням проблем.

У СВІТІ

ГРУЗИНСЬКИЙ ПРАВОЗАХИСНИК Сергей Дандуров повідомив телефонічно московського кореспондента Асоційованого Пресс, що у вівторок, 25-го липня, під час багаточисельної демонстрації у столиці Грузії біля каміня вікна у будинку головної квартири місцевого КГБ. Із натовпу роздавалися викрики: „Геть КГБ!“ і „КГБ — це гестапо“. За словами С. Дандурова, деякі з демонстрантів пройшли на площу Леніна і закидали яйцями пам'ятник засновника більшовицької держави. При тому вони кричали: „Не хочемо російської імперії!“.

ЯК ПОВІДОМИЛО Партизанське пресове агентство, в советську амбасду в Кабулі пошло кілька ракет, в результаті чого загинуло 26 осіб. Муджагедіни твердять, що дізналися про це з перехоплених радіопереговорів між урядовими військовими частинами. Муджагедіни обстрілювали місто протягом двох тижнів — від 3-го до 17-го липня, зосередивши вогонь на амбасаді СССР, а також на будинку міністерства внутрішніх справ, летовищі, президентському паладі і кількох військових об'єктах. Кабульський уряд повідомив, що ракети вибухнули у житлових районах афганської столиці, на автобусній станції і на кабульському базарі. Якщо вірити урядові, в результаті ракетних атак загинуло багато мирного населення. Командуючий підрозділами муджагедінів в околицях Кабулу Абдул Гак заявив, що урядові війська самі обстрілюють житлові райони і намагаються підбурити населення проти муджагедінів.

ПРЕДСТАВНИК СОВЕТСЬКОЇ амбасди в Туреччині заявив, що уряд СССР дав згоду на створення спільного підприємства для випуску сателітних військ і озброєнь. Місцевий торговельний представник Віктор Літвінов повідомив, що одна з турецьких компаній, яка знаходиться у Стамбулі, збудує у Борисоглібську (360 миль на південь від Москви) завод, який випускатиме таке обладнання. Крім того, Літвінов сказав, що в кінці цього року почнуться роботи на розширенні сталеварного заводу в Іскендеруні, побудованого з допомогою Советського Союзу. Тепер у Советському Союзі перебуває майже 1,000 турецьких робітників, які працюють над здійсненням чотирьох турецьких проєктів. Невдаю СССР підписав з турецькими компаніями контракти на будівництво двох лікувально-оздоровчих центрів.

В АДДІС АБАБІ ПОЧАЛАСЯ щорічна літня зустріч голів урядів країн, що входять в Організацію африканської єдності. Зустріч відкрив президент Єгипту Госні Мубарак, який заявив, що перед країнами континенту стоять дві проблеми — зовнішні борги і політично-економічні заходи проти Південно-Африканської Республіки. На проблемі ПАР сконцентрував свій виступ і президент Етіопії Менгісту Гайле Маріям. „Я хотів би, — заявив він, — щоб це звернулося до міжнародної спільноти націй з просябою наложити на Південну Африку економічні санкції“. Перед африканськими лідерами виступив генеральний секретар ООН Гавіє Перез де Куельяр. Організація африканської єдності нараховує 49 держав. У зустрічі бере участь менше половини цих країн.

СОВЕТСЬКИЙ МАРШАЛ Сергей Ахромєєв, який минулого тижня прибув у ЗСА, заявив, що Москва не підписує угоди про різке зменшення збройних військ і озброєнь до того часу, поки ЗСА не визнає бажання почати переговори про обмеження військ озброєнь сил. Ця умова містилася в заяві, яку колишній начальник советського генерального штабу зробив пресі під час вікенду. Ахромєєв потім заявив те саме групі американських експертів у справі обмеження озброєнь. Друга заява Ахромєєва стосується права комуністичних країн виходити з Варшавського Пакту. Він заявив журналістам, що сумнівається, щоб якась „соціалістична країна“ в майбутньому виявила бажання вийти з Пакту.

СТРАЙК ВУГЛЕКОПІВ В СССР ТИМЧАСОВО ПРИПИНЕНИЙ

Москва. — Як повідомив представник міністерства вугільної промисловості СССР, за станом на вівторок, 25-го липня, практично всі вуглекопи повернулися на працю. Робота не відновлена лише на 79 вугільних шахтах. У середньому советське пресове агентство ТАСС повідомило, що страйк продовжується лише на 31 шахті в районах Ворошиловград, Ростова і Волині.

Судячи з усього, вуглекопи прийняли на віру обіцянки, дані їм у Москві головою Ради міністрів СССР Ніколасом Рижковим. У вівторок Верховна Рада СССР у зверненні, адресованому вуглекопам, закликала їх припинити страйк, обіцяючи виробити до осені законодавство, яке буде гарантувати вуглекопам участь у контролі над виробництвом і в розподілі прибутків.

Зустріч делегації вуглекопів з Н. Рижковим і його дорадниками закінчилася пізно увечері у понеділок, 24-го липня. Шахтарі негайно інформували своїх товаришів у Донецьку, що їм вдалося добитися обіцянки виконання практично всіх вимог.

Кореспондент газети „Нью Йорк Таймс“ Билл Келлер пише, що у вимогах донецьких шахтарів, поряд з бажанням дістати мило, ковбасу і взуття, фігурує також заклики до негайної забороти приватної і кооперативної діяльності.

У Москві, на думку Келлера, вважають, що рішення Горбачова післати вуглекопам „милу замість танків“ завоює йому масових прихильників у боротьбі за перебудову. Разом з тим

Але найважливіше — страйкарі добились припинення виборів до місцевих, обласних і республіканських керівних органів урядових спілок, рад і партійних комітетів, що йде впарі з намаганнями Горбачова позбутися застійних елементів на всіх рівнях керівництва. У виборах на всі пости допускати кілька кандидатів.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ зазнав дві поразки у Конгресі, не зважаючи на зусилля його, віцепрезидента Дена Квейла і секретаря Департаменту оборони Діка Чейні. Піддаючись сильному тиску проти кошового бомбовика типу „Стелт“, Сенат голосами 98 до 1 проголосував тимчасово затримку купівлі цього радари-вминаючого літака, хіба що Пентагон продемонструє, що здатність цього бомбовика є такою, як її описують. Сенат вимагає щоб Пентагон перевірив можливість зменшення флотилії літаків цього типу з 132 до половини. Фактом залишається те, що з уваги на такий сильний спротив Конгрес напевно обмежить закуп цього бомбовика в той чи інший спосіб наступного року. А другою поразкою було те, що Палата Репрезентантів проголосувала зменшити бюджет з 4,9 біл. дол. до 3,1 біл. дол. на дослідні над протиракетною оборонною системою.

ПАНЕЛЬ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ офіційно оскаржив працівників високої ранги в Податковому уряді у зв'язуванні своїми становищами при розгляді деяких податкових звітів, прийнятих хабарів від осіб, що мали податкові проблеми та вживанні урядових засобів для особистих цілей. Після щорічної перевірки працівників комісії нагляду над федеральними установами, обвинувачено Податковий уряд в тому, що його урядники не дотримувалися правил етичної поведінки, які зобов'язують всіх членів Федерального Уряду.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша проголосив 30-місячне продовження квоти, яка охороняє внутрішню залізницю від закордонної конкуренції. Цей додатковий час Уряд використає на те, щоб добитися міжнародної угоди для припинення субсидій, що їх надає своїм виробництвам сталі багато закордонних урядів. Одначе домашні виробництва сталі та закордонні уряди мають великі сумніви в тому, чи ЗСА зуміють діяти до такого узгодження на міжнародному форумі в цій справі за два і півроку.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ подав до відома, що секретар Джеймс Бейкер виїде до Парижу на міжнародну конференцію в справах Камбоджі. Державний секретар рішав особисто їхати на цю конференцію після того, як довідався що представниками інших країн на цій конференції будуть міністри урядів, а не їх заступники. У конференції візьмуть участь представники приблизно 20-ох країн, як також підтримуваний В'єтнамом уряд Камбоджі та представники повстанських груп, що вже довгими роками борються проти урядових військ і В'єтнаму. Серед учасників будуть постійні члени Ради Безпеки ООН — Англія, Китай, СССР, ЗСА і Франція. Сподівається, що Дж. Бейкер використає цю нагоду, щоб зустрітися зі своїм советським колегою Едуардом Шеварднадзе. Не виключається також можливість його зустрічі з міністром закордонних справ Китаю. Якщо б така зустріч відбулася то це була б перша зустріч визначних представників обидвох урядів після горезвісних подій у Пекіні.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНС: \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Чекі, money orders, виставляти на Svoboda

Статті, дописи, підписки авторами, не можуть відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Принципіалізм і реалізм у Польщі

Дня 19-го липня ц. р. відбулися у польському парламенті — соймі і сенаті, вибори на президента, який за новою конституцією є також — як і в Америці — головним командантом збройних сил. Дотеперішній президент, генерал Войцех Ярузельський є ще й генеральним секретарем Компартії Польщі і йому підлягає також весь поліційний апарат. Коли в минулому тижні у виборах до нового парламенту на базі домовленості між опозиційною „Солідарністю” і делегатом Ярузельського генералом Чеславом Кіаком опозиційна „Солідарність” перемогла дійсно лівинною більшістю, загрожувши з-посеред 100 сенатських мандатів 99 та скрепивши з кандидатських лист усіх комуністичних міністрів включно з Кіаком, генерал Ярузельський, лякаючись програву, заявив, що він не кандидує. Проте сам лідер „Солідарності” Лех Валенса видав заклики до своїх однодумців, щоб вони голосували на генерала Ярузельського або на його комуністичного кандидата. Це спонукало Ярузельського так кандидує. Він не мав контркандидата, але обрали його мінімальною більшістю голосів. З усіх 570 відданих голосів він дістав 270, себто ледве 15 голосів більше, як треба було. І свою перемогу завдячував він саме членам „Солідарності”, бо 27 комуністичних депутатів голосували проти нього, зламавши партійну дисципліну, з пересердя, що Ярузельський пішов на переговори і компроміс з опозиційною „Солідарністю”. Зате 18 депутатів, члени „Солідарності”, „стримались” від голосування, дехто у сенаті, як Станіслав Бератович голосував „за” і генерал Ярузельський став знову на шість років не паперовим президентом, а найважливішою фігурою сателітської Польщі. Не є виключено, що на його рішення кандидує вплинули компліментарні слова президента Буша, який тижень тому гратулював Ярузельському, що той пішов на згоду з опозицією.

Але та, здавалось би, маловажна подія несподівано внесла фермент у польське суспільство. Як в усіх народів і в польському є „ліві” і „праві” і „помірковані”, є принципіалісти, принципи яких коріняться у почуваннях, і є реалісти, які тверезо оцінюють кожну частину відносини і з ними рахуються. Лех Валенса — робітник у портових доках, не має високої освіти і не має за собою досвіду парламентаризму. Але має здоровий розум і знає, що коли у Польщі в лісах заквартировано 40,000 советського війська із танками, мінометами і важкими та ручними скорострілами та що вся вірна режимові поліція, бо вона не відчуває харчової кризи, Валенса розуміє, що у таких умовах не можна перетягати струни. Тому він сам відмовився кандидує до парламенту і відмовляється від участі в коаліційному з комуністами уряді, бо не хоче брати відповідальності за режим, в руках якого є військово-поліційний та адміністративний апарат. Але не всі його земляки це знають і розуміють. Його популярність впала тому, що він поручав підтримати тепер того генерала Ярузельського, який вісім років тому проголосив був винятковий стан, виарештував актив „Солідарності” і його самого, Валенсу тримав під хатнім арештом. Валенси, — твердить варшавський кореспондент „Нью Йорк Таймсу” — закидають, що він „зрадив принцип антикомуністичної ворожості”. Ті, які так думають, не розуміють, що принцип — гарна і обов'язкова річ, безпринципова людина є анархістом і циніком. Але принциповість не заперечує і не входить ні в який конфлікт з політичним реалізмом та життєвою істиною, що не тільки у політиці, але й у всьому сірому житті треба йти на компроміс. Безкомпромісовий принципіалізм прикметний іранському теократичному фанатизмові, — безкомпромісовий принципіалізм прикметний кривавому сталінізму. Польські принципіалісти хотіли провалити Ярузельського і негайно скласти власний демократичний уряд. Валенса сказав „Ще не час”. Горбачов зажадав, щоб його допустити до конференції на вершині лідерів семи найбагатших країн світу. Буш заявив у цій справі журналістам: „Ще не час, треба почекати”. При найпалкішому патріотизмі треба у політиці знати, коли „вже є час” та коли „треба почекати”, бо умовини, реальна дійсність диктує кончею терпеливості.

Не будемо наївними. Існують у всіх деспотичних країнах армії спеціального призначення для придушення народних заворушень. Саме ці загони армії генерала Родіонова, розташовані далеко від Грузії, 9-го квітня (на другий день після карального Указу від 8-го квітня) були по тривозі підняті до бойової готовності з наказом рушити „на ліквідацію антидержавного повстання” в Тбілісі. Військо діяло швидко і вправно. Результати були блискучі: під вогнем прославлених автоматів Калашнікова та в димі отруйного газу на полі побіжало лягло понад 20 мирних людей, переважно, жінок...

А через два місяці, 3-го червня на головний майдан Пекіну, де відбувалися сотні демонстрації студентів, увійшла 27-а армія, щоб виконати те, що ганебного часу брешневський посіпака Щербицький вимагав зв'язку з вірменськими демонстраціями: „Пора міцною рукою навести порядок!” Китайські воїки стріляли також з надійних АК-47 — автоматів Калашнікова. Результат повністю невідомий, вбитих спочатку нараховували понад дві тисячі, а зараз число вже доходить до 10,000.

Точних відомостей нема про те, з кого складався спеціальний контингент загонів генерала Родіонова, але без сумніву солдати діяли у Тбілісі рішуче, як у ворожій країні. Генерал напевне подякував і, можливо, подав на нагороду орденів відмінників переможної операції. Своє задоволення

Василь Сокол

МОСКВА — ПЕКІН

дів підлеглим йому військам висловив перед делегатами з'їзду депутатів. Він сказав, що не відчуває найменшого жалю за вчинене, бо діяв проти „ворогів радянської влади” і надав діяти так само відважно. Про 27-му армію китайського генерала Янг Шанькуна (президента Китаю) більше відомо: це цілком „сімейна” армія. Усі командні пости посідають члени його численної родини. Як армія спеціального призначення вона надійно стоїть на сторожі панівного клану, готова всяк час нещадно придушувати волю народу.

Нелюдська, жорстока розправа війська з мирними демонстрантами викликала велике обурення народів усіх демократичних країн. Уряд президента Буша наклав заборону продавати Китаю зброю, заблюкував офіційні і бізнесові контакти. Слідом за З'єднаними Штатами Америки різко негативно оцінили поведінку китайських правителів уряди Франції, Японії, країни Європейської Спільноти. Австрійський уряд відкликав заплановану на жовтень візиту прем'єра Хока, відмовився прийняти Китайську торгівельну делегацію.

Тільки з Москви кілька днів не було чути жодного слова. Нарешті 7-го червня на черговому засіданні з'їзду Горбачов поінформував делегатів про події в Китаї

II. запропонував ухвалити текст резолюції з цього приводу. Не було в ній ні тліки осуду, а й маленького жалю з приводу кривавої біллі, вчиненого руками тих, з ким він недавно так мило ручкався. Такого вельми обережного відгуку на злочин проти гуманності давно світ не чув: уряд СРСР звертається до китайських керівників з побажанням „виявити мудрість, здоровий глузд і збалансований підхід до розв'язання складних проблем”. А головне, — ніхто не має права втручатися у внутрішні справи Китаю.

Давно відомий мотив! Нині він з особливою небезпечністю повторюється Московою як „виправдання можливого” в себе наслідку китайського методу „діалогу” з народом. (Правда, чи не Пекін узяв на своє озброєння Тбіліський варіант?)

З'язок між цими двома кривавими подіями настільки очевидний, що ніхто з тих, які „одностайно” голосували за горбачовську резолюцію, не посміє заперечити Єльцину, який заявив: „Я голосував проти такого реагування на вчинений злочин китайського керівництва. Це злочин проти свого народу, проти людності, а в резолюції відсутнє чітке ставлення радянських лідерів до вчиненого. Необхідно бути принциповим і незалежним в оцінці станови-

ща в Китаї. Це так само потрібно зробити і в правдивій оцінці подій у Тбілісі”.

Естонський депутат Тіт Майд, як і всі прогресивні депутати, голосував проти прийняття резолюції тої, що вона „нічужа, нічого не визначає”. Говорячи далі, уточнив: „Якщо народна армія атакує неозброєний народ, ми зобов'язані мати на це категоричний погляд. І я вважаю, що це має певний зв'язок з подіями в Тбілісі. А наш уряд в цьому випадку не бажає дати точне визначення, коли, за яких обставин може бути дозволено вжити зброю проти народу”.

Не могло бути жодного сумніву, що праворішні комуністичні уряди на Кубі та Східній Німеччині підуть навістр далі, ніж Москва. Вони висловили своє схвалення кривавої розправи в Пекіні, обзиваючи демонстрантів „саботажниками соціалізму, контрреволюціонерами”.

Єдина Мадярщина висловила свій погляд на події в Китаї: „Ми, мадяри, навчені власною історією” мається на увазі 1956 рік), знаємо, що зброя не розв'язує конфліктних проблем. Вона може лише вбивати”.

Чи навчить пекінська різня Москва чогось розумного, покаже найближчий час. Події розгортаються так стрімко і не раз упереджені, що не можна не сказати, що, дійсно, керівникам потрібна мудрість і суворе відповідальність, щоб не увійти в жорстокий конфлікт з волею народу.

Андрій Бук

ЗАХИТАНА ЕКОНОМІКА

зростати на вартості, що шкодить експортові.

Торговельний дефіцит у квітні сильно зменшився на 13 відс. — 8.3 бильйона доларів (за перший квартал — 37), через зменшений імпорту авт і технологічних продуктів, а збільшений експорт — 31 бильйон доларів, через зменшену вартість долара (за чотири місяці втратив 11 відс.).

Зросли також пожертви на харитативні цілі. Останнього року ЗСА жертвували 104.5 бильйона доларів, перший раз поверх 100 бильйонів дол. 6.5 відс. більше від 1987 року, попередні два роки Японія випереджала ЗСА. Найбільше пожертв було індивідуальних (85 відс.), через зростаюче число багатіїв: мільйонів, останньо бильйонерів (на перших місцях японці) головню на релігійні і наукові цілі (48 бильйонів), охорона здоров'я (10 бильйонів), едукацію (9.5), культурні і гуманітарні цілі 7 бильйонів доларів.

Закордонні інвестиції цього року дали зростаючі через купно американських нерухомостей, будинків, підприємств, фондів і закладанням фабрик, минулого року на 65 бильйонів доларів (18 відс. більше від 1987 року). Але ЗСА також інвестують за кордоном, через дешевий долар, не троять економічного пріоритету. Вже двома наворотами Конгрес рішив контролювати і обмежити закордонні інвестиції, голов-

но Японії, дотепер без успіху. Комерційний департамент подас, що закордонні інвестиції у ЗСА насогодні на загальну суму 304 бильйони доларів, головню: Великобританії — 22 бильйони доларів, Японії — 17 бильйонів дол., Канади — 10.5 бильйона доларів, Німеччині, Голландії і Тайваню. Вони майже дорівнюють американським закордоном, на загальну суму 330 бильйонів доларів, головню в Канаді, Великобританії, Німеччині, Швейцарії і Японії.

Економіка європейських країн також захищена через зростаючі ціни на харчі, енергію й інші продукти. Замороження цін наразі без успіху. Зростаючі заробітків доходи і ціни збільшили інфляцію. Уряди піднесли відсоткову стопу: Німеччина до 7 відс., а за нею шість інших держав; Безробіття в пересічі 9.2 відс. Найкращий економічний стан Німеччині, валова продукція далі зростає, цього року зросте до 4 відс. Через збільшений експорт і консуміти торговельного доходу зростає (25 бильйонів доларів), дефіцит спадає, через збільшені торговельні зносини зі СРСР і Союзом, погодилися доставити 300,000 ком'юторів. Безробіття в травні впало нижче двох мильйонів, перший раз від 1982 року. Стандарт життя — високий. Держави Європейської спільноти під проводом Німеччини перего-

рюють з СССР 10-літній торговельний договір комерції і економічної кооперації. Минулого року експорт зріс на 14 відс., імпорту на 10 відс. Також ведуться торговельні переговори з Мадярщиною і Чехо-Словаччиною, а в плані є з Польщею і Болгарією. П'ять європейських і три советські банки рішили в травні в Парижі заснувати в Москві перший міжнародний банк — Міжнародний Московський банк, який буде контролюваний в 60 відс., європейськими банками. Кожний з європейських банків буде тримати по 12 відс. капіталу.

У Великобританії, в останніх роках, революційно зросло zatrudнення; 26 мильйонів працюючих, з яких 50 відс. у приватних підприємствах, 3 мильйонів нових місць праці, безробіття 7 відс., але низька продукція — 2.5 відс. Через зростаючі ціни і заробітків інфляція — 9 відс., найбільша в європейських і індустриальних країнах, відсоткову стопу в травні піднесено поміж одним відс. до 14 відс., щоб рятувати захитаний фунт стерлінгів. Через зростаючі доходи і зменшені податки консументи видали 30 бильйонів доларів (4 відс. валової продукції), торговельний дефіцит сильно зріс з 4.5 до 25 бильйонів доларів, а зростаючі ціни на сировину його збільшували. 67 відс. населення має власні дом, стандарт життя дорівнює Німеччині.

В Італії четвертий місяць підрияд зростають гуртові ціни, інфляція висока, відсоткову стопу піднесено до 4.5 відс.

Закінчення буде.

Михайло Кучер

Жертвуючи життям

Дня 19-го листопада 1987 року в Парижі відбувся виступ на форумі „Література без кордонів”. Там було згадано вже покійного Василя Стуса. В друкованому матеріалі був добрий його портрет. Вигляд обличчя ще перед хворобою.

Шість років тому в Торонто відбулися збори Міжнародного ПЕН-клубу і Міжнародної Амнестії з основною темою „Письменник і права людини”. Було вибрано сім імен, у тому Василя Стуса. Згадано, що його привела до табору література і за Україну його в таборі вбито. Перша і остання його критична стаття (більше не друкувалося), „Нехай будемо ширі”. Ширість — це говорити і захищати правду.

У 1968 році В. Стус звернувся до Спільки письменників України з листом протесту проти погрому культурної і політичної опозиції, яку Москва провадила в Україні. Поет і тільки поет у статті жив не свій жанр публіцистики. Влада заваляла статтю як пропаганду і агітацію. В присуді суду — 1972 рік — було написано: „За час 1963-72 роки написав і перекладав у себе на помешканні 14 віршів, у яких зневажав советський державний і суспільний устрій, кидав кльвету на умови життя советського народу, на КПСС і конституцію СССР”.

У статті „Обвинувачую”, що її Стус написав у таборі, сказав за якими критеріями його вірші заваляфіковано до антисовєтської пропаганди та агітації. „Мені закинули в мій творчості відсутність класового підходу, що я безпартійний і не є членом Спільки письменників, що не притримуюсь засад партійності і соціалістичного реалізму, що стою на позиціях абстрактного гуманізму, в моїх творах є відгуки екзистенціальних настроїв”.

У листі до ПЕН-клубу з того ж табору В. Стус писав, що мета 1972 року погрому української творчої інтелігенції була: знищити цю літературу, яка є вміщу валься у прокустове ложе соціалістичного реалізму, знищити письменників, які рішуче відмовилися бути мовчазними письменниками на державній праці.

У таборі В. Стус написав кілька-сотень перекладів з Гете і Рільке. Сконфіскована творчість поета або десь лежить в архівах КГБ, або її знищено. Але КГБ було мало сконфісковувати творчість Стуса, треба було його знищити фізично. Життя Стуса в таборах було смертною карою, яка продовжувалася роками.

Російська європейська преса пише, що Стусові варто було бути більш обережним і зберегти свій талант для рідної української літератури. Але Стус не міг бути „більш обережним”, бо тоді не був би Стусом. Він найбільш світла постасть спротиву Україні 1960-80 років.

У статті „Обвинувачую”, що її Стус написав у таборі, сказав за якими критеріями його вірші заваляфіковано до антисовєтської пропаганди та агітації. „Мені закинули в мій творчості відсутність класового підходу, що я безпартійний і не є членом Спільки письменників, що не притримуюсь засад партійності і соціалістичного реалізму, що стою на позиціях абстрактного гуманізму, в моїх творах є відгуки екзистенціальних настроїв”.

У „Свободі” ч. 130 з 13-го липня ц. р. в рубриці „З листів до редакції” під заголовком „Математик д-р М. Чайківський не був розстріляний НКВД” написано про життєвий шлях д-ра М. Чайківського. Можу дещо доповнити про д-ра М. Чайківського, оскільки я знав його особисто. Дійсно, в 1968 році М. Чайківський вдруге одружився з шляхетною, доброю жінкою Марією Джулинською, яка в той час була вдовою. Марія Джулинська також була репресована по звинуваченню в допомозі бандерівцям, а в 1960-их роках завдяки старанням моєї мамі (письменниці Ірини Лильде) її реабілітували. Після повернення з заслання і до того, як виїхала заможу.

Після п'ятиденної візити військово-морську базу Норфок, Вірджинія, залишили три кораблі советської військово-морської флотії. „Нас приймали дуже тепло”, — сказав перед відльотом капітан Олександр Яковлев. Американський моряк Трампас Райт зауважив у розмові з кореспондентами: „Вони і ми дуже подібні: любимо жінок і випити”. Однак Райт висловив жал з приводу того, що советських моряків начальство не відпускало в бари. Це була друга за останні роки візита советської ескадри в американський порт. Першою була візита у Бостон в 1975 році. Незабаром з візитом-відповіддю у Севастополь прибуде американська військова ескадра.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Едіот Ахронот”, дорадник міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, Геннадій Тарасов, найближчим часом прибуде в Ізраїль для обговорення умов мирного договору прем'єр-міністра Іцхака Шаміра. Раніше Г. Тарасов уже зустрічався з політичним дорадником Шімона Переса, Німродом Новіком, а недавно він побував у Тунісі, де провадив переговори з керівниками Палестинської Визвольної Організації.

прямо не хочеться вірити, як інтелектуально неграмотними на події ми були. Та чи навчилися ми чомусь у світі, і далі не живемо міражами в дуже складній міжнародній ситуації? Але повернувшись іще до наших організаційних заходів. Хочу окрема вказати на ролі в них нашого визначного правника д-ра Богдана Дзеровича, який помер кілька років тому в Нью Йорку. Йдеться мені про його особливу ролі в організації судового діла за німців. Не знаю як до того прийшло, що він узявся за цю справу. Чи не рішило те, що державне Правління з 30-го червня 1941 року мало готувати його на пост керівника resortу юстиції, як то мені виглядало, хоч достовірних інформацій не маю. Д-р Дзерович зачав „урядувати” у приміщеннях „Обласного управління”, де президіював д-р Марітчук. Дзерович був під Польською суддею нижчої ранги. То для „поваги” предначав собі радника апеляційного суду — Федусевича, „фірмувати” діло. Мене знав він з часів моєї судової практики у його відділі в суді у Львові, і покликав мене наче на референта-секретаря.

Завданням моїм було випрацювати схему судів в Галичині, і обсадити їх нашими людьми. А багато наших не було. Йшлося головню про адміністративні позиції — президентів окружних судів і начальників повітових. Пам'ятаю, що наприклад, на пост начальника міського суду у Львові притягнуто зі Самбора суддю В. Вацькова. Я стягав персональні документи, прочитував їх і відтак реферував Федусевичові і Дзеровичеві. Між іншими найшов я тоді цікаві інформації про себе. В 1935 році були в Станіславові арештовані під закидом приналежності до ОУН адвокат д-р Олександр Черненко і його помічник мгр Осип Бойчук. Хотів поручит мене Черненкові як здатного вести його канцелярію, і я її провадив до його звільнення з в'язниці. Через те мене поліція „причепила”

(Закінчення на стор. 3)

Микола Бараболяк

ЩЕ ПРО УНІВЕРСИТЕТ ІМ. І. ФРАНКА У ЛЬВОВІ

IV.

Аж щось за три дні наші розвідники в будинку воевідства сигналізували: завтра має бути тут міністер! Ми меморіали під паху і знову до воевідства. Тим разом входимо без перешкод, блукаємо по коридорах, але як найдеш того міністра? Врешті підходять до дверей, під якими ми чекали, якийсь на вид солдат. А ми до нього. „Не знає він де має урядувати нарком юстиції?” А він: „Я буду нарком!” Тоді ми тут же під дверима нашу літанію: „ми з народом, з народом, поклами переслідуваних, готові будувати нове...” А він нам у відповідь: „Польського суда не буде!” Ми далше своє. А він: „зв'язок...” і замкнув перед нами двері. Але наш меморіал узяв. Тут же під тими дверима ми розв'язали наш кокет. Як пізніше втеропали ми, як шаста ми мали, і що ця нова „влада” все ж мала для нас співчуття. Нова влада так легко пускала колишніх службовців воевідства, бо наставляла на них пастку. Легше було НКВД їх загорнути таким чином, чим вишукувати їх індивідуально. Мали ми, отже, шаста, що ці бюрократи, з якими ми говорили, не передали, мабуть, наших списків НКВД, а прямо, з милосердя до нас кинули їх до коша... Все це звучить як гумореска, коли б не було так правдиве. Нині прямо не хочеться вірити, що правіники, і то визначні, з політичними аспіраціями провідників народу, могли бути так наївними... То що дивуватися молодим людям, які тоді вели „воякне” діло?

Не менш гумористичний посмак, коли нагадує минуле, мали акції наших юристів після приходу німців у

червні 1941 р. Правники знову зачали сходини, дискусії, почувачи на собі обов'язок організувати нашу владу. Знову вишло на порядок питання організації системи правосуддя. Найгарячіше було основне питання — закон: котрі мають зразу діяти тимчасово? Прийняти за вихідний пункт діючу вже 20 років на східній Україні советську правову систему (так там діяли вже колгоспи, контрольована індустрія і торгівля) і поширити її на Галичину, чи привернути в Галичині австрійсько-польське законодавство?

В дискусіях експерти не могли погодитись, то ж рішено на зборах правників вибрати чотирих представників суперечних поглядів „сборницького” і „регіонального”, і послати їх до нашого національного авторитету Костя Левіцького, хай він перерішить. Проф. Вергановський мав репрезентувати з адвокатом д-ром Лисим „австро-польську”, регіональну версію, а д-р Давидюк і я — сборницьку (советську). З'явилися ми на другий день раннім-ранком, бо вважали питання невідкладним і пекучим. У д-ра Костя Левіцького, в його помешканні на вул. Руській. Він був поінформований із чим ми прийшли, і зустрів нас так: „Я вирішив питання ще учора. Ще вчора вислав я компетентним чинникам у Берліні меморандум. Повертаємось до австро-польської правової системи!” Ми покланілись і пішли. Всі ми вірили тоді, що німці встановлять якусь українську владу. Думаю врів у те ж Костя Левіцький. Додумувався, чим мав він інтуїцію, що німці приєднають Галичину до генеральної губернії, що обумовлювало поворот до польського законодавства? Прямо не хочеться вірити, що ми були такі наївні і обертати нашу „побожні бажання” у дійсність.

Про ці справи був друкований у 1955 році в першому числі „Правничого Вісника”, який виходив у Нью Йорку під редакцією Богдана Дзеровича, мій ні то спомин, ні то гумореска, п.з. „Наївні політики, чи правники?” Насправді

Декларація

(Закінчення зі стор. 1)

народом і цілим світом, що буде продовжувати свою боротьбу і працю в користь України доки наш народ не здобуде своєї державної незалежності й не стане сувереном на своїй землі.

Х Сесія Української Національної Ради, завершивши консолідаційні заходи, покликана до життя керівні органи Державного Центру Української Народної Республіки в еміграції, а саме: на пост Президента перевибрано Миколу А. Лівницького, на пост віцепрезидента вибрано Миколу Плавюка, на пост голови Української Національної Ради вибрано Михайла Воскобінника, а на голову Уряду Української Народної Республіки обрано Івана Самійленка. Нововибраним органам Державного Центру Української Народної Республіки Х Сесія Української Національної Ради доручає посилити свою працю в дусі ухвалених резолюцій, постанов і рішень, зокрема зміцнити працю на зовнішньому відтинку, беручи до уваги сучасні процеси в Україні й потреби українського народу в цілому.

Х Сесія Української Національної Ради кличе вас, дорогі брати і сестри в Україні й в діаспорі, до всенародної солідарності в боротьбі за нашу правду в Україні. Кличемо усіх вас без уваги на ваші політичні переконання, чи ваші професійні й службові обов'язки в Україні й в діаспорі не забувати вашого священного обов'язку супроти свого народу і своєї Батьківщини-України! Кличемо вас, дорогі брати і сестри, до витривалості і безкомпромісності у вашій боротьбі супроти ворога і його лукавих замірів зламати вас і вашу душу! Кличемо вас, щоб ви вірили разом з нами у неминуче й вже недалеке визволення та відновлення соборної народоправної самостійної і суверенної Української Народної Республіки!

Хай живе свободолюбна українська нація та її незалежна держава, Українська Народна Республіка!

Дано поза межами України,
19-го червня 1989 року

Президія Десятої Сесії
Української Національної Ради

РЕЗОЛЮЦІЇ

СХВАЛЕНІ Х СЕСІЄЮ УКРАЇНСЬКОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ 19-ГО ЧЕРВНЯ 1989
РОКУ

1. Беручи до уваги сучасний стан в Україні, де проходить боротьба за привернення природних прав українського народу жити сувереним національно-державним життям на своїй прадідівській землі, Х Сесія Української Національної Ради заявляє свою повну моральну підтримку й закликає усіх українських патріотів на Україні й в діаспорі суцільно допомогти українському народові у тій боротьбі.

2. Державний Центр Української Народної Республіки в еміграції, як єдиний правдо-легітимний репрезентант українського народу, через свій передпарламент — Українську Національну Рад, зібрану на Х Сесії, вітаючи український народ, заявляє, що коли в наслідок тієї боротьби постав на Батьківщині український уряд, то Державний Центр Української Народної Республіки в еміграції визнає його, як тимчасовий до часу скликання установчих зборів і встановлення народоправного ладу в Україні.

3. Х Сесія Української Національної Ради вітає консолідацію українських політичних сил, зокрема середовища КУППО і його активну участь у тій сесії та закликає це неконсолідовані українські політичні угруповування в діаспорі до об'єднання в обличчя сучасних змагань українського народу.

4. Х Сесія Української Національної Ради заявляє усім, що на її форумі в структурі Державного Центру Української Народної Республіки в еміграції можуть знайти місце усі українські політичні партії, організації і формалії, що в своїй програмі й діяльності керуються політичним плюралізмом і визнають Державний Центр Української Народної Республіки в еміграції, як єдиний легітимний речник українського народу. Щоб досягнути повну консолідацію українських політичних сил, Х Сесія Української Національної Ради доручає Президії Української Національної Ради і Уряду Української Народної Республіки робити далі заходи в цьому напрямку.

5. Х Сесія Української Національної Ради доручає Президії Української Національної Ради і Уряду Української Народної Республіки безпосередньо й через Представництво Державного Центру Української Народної Республіки в різних країнах вільного світу планово й скоординовано посилити політично-дипломатичну акцію, скріплюючи міжнародні зв'язки й співпрацю не тільки з тими державними й міжнародними інституціями, що сприяють поневоленню Московю народам, у тому й українському народові, але також з тими, які свідомо, чи несвідомо не дооцінюють значення й ролі українського питання та справи української держави, як гарантії мирних відносин в Європі та у світі.

6. З метою складання найкращих і найкорисніших умов для ведення праці на міжнародному форумі, Х Сесія Української Національної Ради доручає Президії Української Національної Ради і Уряду Української Народної Республіки створити окрему Комісію зовнішніх справ, у яку входили б молоді українські професіоналісти й фахівці політичних, суспільних і міжнародних справ. Така комісія допомогла б Державному Центрові Української Народної Республіки поставити українську екіпліну закордонну політику на потрібний професійний рівень, чого вимагає наш час, як також і обставини.

7. Оновлення Державного Центру Української Народної Республіки молодими кадрами допоможе не тільки поставити працю на фаховий рівень, але також складе кращі передумови для планування праці Державного Центру Української Народної Республіки на майбутнє.

8. Стержнем, що наявність фондів з передумовою будівляти праці Державного Центру Української Народної Республіки, тому Х Сесія доручає Президії Української Національної Ради і Уряду Української Народної Республіки, зокрема його Ресурсові фінансових справ негайно приступити до придбання таких фондів.

9. Поруч теперішніх методів і способів здобування фондів і поширення нашої визвольницької праці, рекомендуємо застосовувати сучасні модерні здобутки дослідів громадської думки та методів зв'язку з різними прошарками нашої громади в діаспорі, зокрема з молодими українцями, з метою вивчення їх думки, їх відношення до української справи, їх бажання й готовності допомогти Державному Центрові Української Народної Республіки своєю працею та моральною й матеріальною підтримкою. Для цього доручаємо покласти окрему комісію з членів Президії Української Національної Ради та Уряду Української Народної Республіки в еміграції.

„Літопис Бойківщини“

Піврічник „Літопис Бойківщини“ за липень-грудень 1988 року вийшов у своє двадцятитисячній в СЗА. Насправді він є продовженням того „Літопису Бойківщини“, що виходив у Самборі від 1931-39 року. Ювілейне число починається посмертною згадкою про св. п. Омеляна Кушніра, співредактора і технічного керівника журналу.

На увагу заслуговують: „1000-річчя Хрищення України“ — джерельно обгрунтована стаття Івана Лесюка. Слід назвати статтю Йосифа Терелі, „Груші, що я там бачив“. Автор подає факти, а також розповідає про особисті враження. У розповіді „На двадцять літ“, що проходить бойківською говіркою, о. Юрій Кміт представив Михайла Кокорила, „п'яниці, який після бешкету, що його вчинив у своїй хаті, „нався“ Службу Божу та записав, що 12 літ не жинивши горілки. Сцена з життям на підлітків, добре схоплена та психологічно вмотивована. Рома Тимчук докладно описав усі фундації т.зв. церковників при церкві св. архист. Михайла в Беньові, пов. Турка. В. Даченко написав статтю „Антропологічна характеристика“, на жаль, не подав джерел, як того вимагає стаття наукового характеру. Також з уваги на те, що не всі читачі познайомлені з антропологією та не всі вивчили грецьку мову, не завадило б, коли б говорився про гематологічну, дерматологічну, одонтологічну подібність, в дужках подати — подібності відносно криві, шкіри, зубів. Те саме з брахіцефалією (короткоголовістю, кругла форма черепної коробки).

Н. І. Здорова, М. Утриско описали „Народні звичай та обряди на Бойківщині“. У праці, що займає 18 сторінок, читачемо про генезис обрядовості в бойківській пов'язаних з ідеєю круговороту часу, річним циклом трудових процесів, що знаменував розвиток природи, торжество сонця над силами тьми.

На особливу увагу заслуговують старі фотографії — Калуського, Турчанського, Скільського, Рожнятівського, Дрогобицького, Старосамбірського, Долинського районів.

У журналі ще поміщені: вірш „Нездоланий хрест“ (до 1000-річчя Хрищення Руси-України) Анни Завадської та „Спомині з Скольного“ Ірени Сенківської.

Перших 15 сторінок останнього числа „Літопису Бойківщини“ за січень-червень 1989 року — 1/49 (60) присвячені посмертним згадкам про св. п. головного редактора Миколу Утриску: Квитослава М. Кушніра, о. Семена Іжика, пл. сен. Миколи Кавки-Мамая, Івана Скальчука та Ірини Крайців. Покійний повністю на це собі заслуговує. Але ніяк не розуміємо слів д-ра Квитослава М. Кушніра, що їх вона виголосила в імені Редакції: „Цим 60-им числом закінчуємо видання „Літопису“ та надіємося, що в майбутньому знайдеться людина, яка зможе продовжувати велике діло, як започаткував мгр Мирон Утриско“. А як не знайдеться, то це 60-те число є справді останнім? Не вже шість членів редколегії з журналістичним досвідом і з науковими титулами були для св. п. Мирона Утриски виключком декорацією, на тлі якої покійний працював аж до смерті? Такого ще не було в світі, щоб зі смертю головного редактора припинялося даліше існування якогось журналу чи газети. Що, вже не стало пороку в порохівників? Не вже всі редколегії „виписалися“, як казав покійний Роман Купчинський? Це найлегше зробити — обмити руки, віддавши „мундир до магазину“. На щезнування тим більше, що редколегія має потрібний капітал на видання „Літопису“. Інша справа, якщо б не було фондів. А втім редакція сама собі перечесть, бож видала останнє число „Літопису“ сама й треба додати, що воно рівнем не відбігає від попередніх чисел. Виходить, що треба мати довіря до себе. „Тягнув“ як міг св. п. Мирон Утриско сам, то чому шість членів редколегії не можуть далі тягнути?

На наступних сторінках цінного журналу натрапляємо на незакінчену статтю св. п. м-ра М. Утриски „Бойківщина в середніх віках“. Його авторства в цьому числі те стаття: „Дані про мою науково-дослідчу працю“ й „Уривки з кореспонденції з Йосифом Терелею“ та про „Літературну Бойківщину“ з виказом авторів цієї книги. Йх 54.

„Фізико-географічний опис Бойківщини“ подав Р. Кирчів. Цього ж автора читачемо про „Народні вірування й знання“. В обох статтях не подано джерел. Про святотроїцький монастир написав о. Михайло Ваврик „Серед шибів і рафінерій“.

Ці два числа „Літопису Бойківщини“ можна дати, написавши на адресу: „Boykivschyna“ 2222 Brandwine St. Philadelphia, Pa. 19130.

Яр. Климовський

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

до організації, хоч я в ній не був, і поручила, що мене треба переселити на захід, що і сталося.

Але повертаючись до ролі Богдана Дзеровича в організації нашого судівництва під німцями: підготував роботу вельє під його й Федусевича керівництвом доки не створено „абтайлунг юстиції“ (правничий відділ) при „Дистрикті Галичів“. Дзерович став референтом при „Дистрикті“, виконуючи теробов'язки судді апеляційного суду (тобто верховного в Галичині). Він мав такий вплив на Дауде, керівника відділу юстиції, що був дійсним керівником „українського судівництва“ в Галичині. Надзвичайно здібна, талановита і приємна в поведінці людина. Був би був знаменитим керівником ресорту правосуддя, коли б здійснились були чийсь задуми. В СЗА організував наших правників у Товаристві Правників, як згадано, видавав „Правничий Вісник“, де поміщені досить вагомі матеріали з ділянки права. Федусевичові пропонувалося до нього пост президента апеляційного суду, тобто керівника судівництва в Галичині, але він відмовився, і тоді той пост обняв д-р Ю.Заяць, про якого я згадував. Федусевич перетримав якось у Львові першу совєтську окупацію, працюючи у відділі Академії Наук у Львові, мабуть завдяки Студинському. Це була надзвичайно шляхетна людина, великий патріот. Його єдина донька, Марійка, була членом ОУН, і батько мав зв'язку з тим прикрі переживання. Та найбільш, що він пережив, то коли Гестапо повісило його зятя, інж. П'ясецького в Надвірній в числі шістьох тридцяти закладників. Це його зовсім заломило. Я говорив з ним перед виїздом зі Львова. Сказав мені, що ненавидить німців і... жде на советів! Яка доля постигла його там, невідомо мені.

Мас рачію Зенон Городиский: багато у нас мемуаристи регіонального характеру, а так маленько про науку і культурне життя в децю ширшому і вищому, не „повітовому“ масштабі. Хай би почин Городиского спонукав ще когось, крім мене, згадувати про децю з минулого, що варто „зарескомундувати“. Бо щораз менше тих, що могли б децю передати для історії.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на викидки домі.

ДЕНТИСТ ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб доні і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені
ROCKEFELLER CENTER
630 5th Ave., Room 1803
New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі
105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(718) 459-0111

Екслібрис на лікарському з'їзді

в Чикаго

З присмирністю повідомляємо любителів українського мистецтва та екслібрису, що під час з'їзду українських лікарів у Чикаго (1-3 липня) відбулася цікава і багата виставка українського екслібрису, який організував відомий ентузіаст архівних справ д-р Павло Пундй. Він також мав доповідь з прозірками та подав коротку історію українського екслібрису.

Але передовсім — що таке „екслібрис“ (Ex Libris)? Бож, напевно, далеко не всім нашим читачам відомий цей латинський вираз. „Екслібрис“ у перекладі дослівно означає „з книжок“. Це малий малюнок-наліпка, відбитий гравеским або друкарським способом, який приліплюється на звороті кожної палітурки. Звичайно на ньому фігурують напис латинською мовою „ex libris“, ім'я власника бібліотеки та різні емблеми, герби тощо, що характеризують спеціальні заклади власника бібліотеки. Іншими словами, це ніби „духовний портрет“ тієї людини. Оскільки такий напис має не тільки специфічне бібліотечне значення, але, як побачимо нижче, до певної міри відбиває також, скажу так, бібліотечну культуру народу, тому бодей коротко подамо його історію.

Вперше екслібриси появились в Німеччині наприкінці XV століття, а першим гравером екслібрисів був Альбрехт Дюрер. В Україні екслібриси появились вже в XVI столітті, як емблеми міської бібліотеки в Бардасі (на Пришівщині) та бібліотеки ОО. Василія у Холмі. В середині XVII століття екслібриси виконував український гравер Іван Філіпович, який виконав екслібриси для бібліотеки Залужських із відображенням самої бібліотеки. В XVII, XVIII і XIX століттях були екслібриси української козацької старшини.

У XX столітті дійшло до нового розвитку екслібрису в Україні. Передовсім, це сталося завдяки Юрієві Нарбуту (1886-1920) — визначному українському мистцеві-графіку, який не тільки виконав геральдичні екслібриси для багатьох визначних індивідуальностей, але також в роки відновлення української державності, виконав цикл державних паперів — грошових банкнотів, поштових марок, печаток, грамот та інше.

В 20-30-х роках нашого століття великий вклад у розвиток та поширення українського екслібрису дав Павло Ковжун, якого проф. Євген Олександр назвав „батьком українського екслібрису“. П. Ковжун — визначний графік, мистецтвозець і організатор українського мистецтва у Західній Україні, який працював в ділянці книжкової графіки, був автором численних екслібрисів (для Митрополита Андрія Шептицького, редактора Івана Кедрина, проф. Андрія Ластовського, Святослава Гордінського, бібліографа Вол. Дорошенка, бібліографа Івана Калиновича, д-ра Максима „Музики та ін.). Ковжун брав активну участь в численних мистецьких виставках за кордоном (у Празі, Брюсселі, Берліні, Римі), а на міжнародній виставці екслібрисів у Лос-Анджелесі в 1931 році одержав першу нагороду за свій екслібрис для „Товариства письменників і журналістів ім. Івана Франка у Львові“.

Два роки пізніше — в 1933 році в тому ж Лос-Анджелесі знову відбулася виставка екслібрисів, на якій була збірка „Україна“ (57 українських екслібрисів). Троє українських мистців тоді одержали грамоти та призначення. В той же час в поневоленій підсовєтській Україні над українським екслібрисом працювали такі українські графіки як Олександр Сахоща, Василь Касян, який зробив екслібрис для д-ра Томи Липиша, Леонід Хижницький та інші.

Після Другої світової війни на Україні молоді мистці відновили працю над екслібрисом, який знайшов чимало замовлень та збирався. Також відновився український екслібрис на еміграції, зокрема, в добу переселених таборів. Наприклад,

у 1947 році з ініціативи Якова Гніздовського, Богдана Кравця та Михайла Марковського, створилося в Регенбурзі Товариство прихильників українського екслібрису. Тоді появилися цікаві твори Якова Гніздовського, Мирона Левицького, Мирона Білінського та інших.

Поза переселеними таборами на терені Європи виготовляли екслібриси такі мистці як Юрій Кульчицький (для д-ра Бориса Філіпчука) та Андрій Лізогуб у Франції, Вячеслав Васківський у Варшаві та Т. Венгрінович, який виготовив низку екслібрисів для лікарів (д-рів Миколи Кузьмювича, Ахлія Хрептовського, Таїси Шеремет-Бровар та інших).

Після переїзду до нових країн поселення за ініціативою д-ра М. Кузьмювича, Я. Гніздовського та Б. Кравця було відновлено працю над українським екслібрисом та засновано Товариство плекання українського книжкового знаку, яке збирало любителів та збиравих українського екслібрису.

В 1970-их роках появилося в Америці у видавництві Св. Софія видання „Книжковий знак шестидесяти років“, в якому поміщено 112 репродукцій 14-ох сучасних підсовєтських графіків.

На жаль, після смерті д-ра М. Кузьмювича в 1981 році Т-во плекання українського книжкового знаку загло. Правда, із зібраних екслібрисів це можна було в 1986 році влаштувати успішну виставку українських екслібрисів в Українському Музеї в Нью-Йорку, де і до сьогодні зберігається та цінна колекція.

Крім цього, д-р Пундй показав збірку 116 міжнародних медичних екслібрисів та видав їх при слов'янській бібліотеці в Торонто в 1961 році.

На кінець своєї доповіді д-р Пундй подав деякі думки та заваження наших лікарів-екслібрисів, а саме д-ра М. Кузьмювича, що бачив замирення українського екслібрису в умовах Заходу, хоч з другого боку, його відродження в суворій підсовєтській дійсності. Це — парадокс, який, правдоподібно можна пояснити соціально-побутовими та культурними критеріями. Інший лікар — д-р Володимир Попович про це пише: „Так як кольорова фотографія ніколи не заступить мистецького портрету людини, так печатка не заступить екслібрису. Ознакою культурної людини є її власна книгозбірка зі своїм екслібрисом“.

Д-р П. Пундй закликав всіх книголюбів, аби вони придбали свої екслібриси для власних бібліотек та прислали по кілька копій екслібрисів до його колекції при архів-бібліотеці УЛТ-ПА на адресу: D-r Pavlo Pundy, 1712 N. Oak Park Ave., Chicago, Ill. 60635.

Д-р Юліан Мовчан

В. Шеремета закінчив

медичні студії

З особливою присмирністю поміщуємо на сторінках нашого щоденника вістки про успіхи нашої молоді, то і цим разом хочемо поділитися з читачами успіхом ще однієї молодої української людини.

Василь Шеремета, в п'ятницю, 9-го червня ц.р., став випускником Джефферсонського медичного коледжу у Філадельфії зі званням лікаря та, як довідуюся від нього, планує спеціалізуватися в ділянці хірургії та отоларингології — ділянці медицини, яка займається недугами вуха, горла, носа, у Делаварському медичному центрі.

В. Шеремета народився 8-го червня 1962 року у Вільмingtonі, Дел., в родині Євгена і Любомири Шереметів. В цьому ж місті закінчив початкову і середню школи 1980 року, згодом на стипендію Гарвардського університету від 1980-84 закінчив з відзначенням та ступенем магістра хемічний факультет. Ще рік продовжує студії хемії в Делаварському університеті, а в 1985 році вступає на медичний факультет Медичної школи ім. Джефферсона у Філадельфії та закінчує її успішно в червні ц.р.

Серед інших досягнень д-ра Шеремети бачимо публіковані його праці з професійної ділянки на спілку з іншими професійними колегами. Він також отримав багато різних нагород, стипендій тощо, серед них сти-



Д-р В. Шеремета

пендію Української Православної Ліги Америки (1982), стипендію Українського Народного Союзу (1985-89), стипендію Фундації ім. Вільяма Гудмана (1986-89), як і стипендію ім. Елізи Мур (1986-89).

Крім своїх наукових успіхів д-р В. Шеремета зумів знайти час щоби бодей частинно включитися в життя української громади. Він член активний парафії української православної церкви св. Петра і Павла у Вільмingtonі, заступник секретаря і касир 247-го Відділу УНС, член хору „Прометей“, касир своєї парафії та член Української Православної Ліги.

Н.Н.

УКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ
У ЧИКАГО

Наш Український національний музей у Чикаго, директором якого є д-р Юрій Грицелак, нині ще знаходиться на давньому приміщенні при 2453 Вест-Чикаго-Аве. Покищо дирекція музею ще не рішила, де має постати новий будинок музею: є три проекти, але котрий буде прийнятий, ще не вирішено. Одне є певне, що нове приміщення та ус-

таткування й улаштування внутрішнього музею понад мільйон доларів. Але це престижна справа нашої шлої чикагської громади, без виїнятку на віровизнання чи партійну приналежність, це справа всіх українців, які живуть у Чикаго й околиці, а також тих українців, що живуть далеко поза Чикаго, які свідомі та зна-

(Закінчення на стор. 4)



Ділимось сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в середу, 26-го липня 1989 р., несподівано відійшов у Вічність на 70-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДО

бл. п.

ІЛЛЯ ЩУПЛЯК

ПАНАХИДА — у п'ятницю, 28-го липня 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Mc Laughlin в Джерзі Ситі. ПОХОРОН у суботу, 29-го липня 1989 р. о год. 8:45 ранку в церкві св. Петра й Павла, заїдки Тіліні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку: дружина — МАРІЯ сини —

РОМАН з дружиною СУЗАН ВОЛОДИМИР з дружиною МОРИН вчунки — МІШЕЛ, МОРИН І ЛІСА ближчі і дальша Родина ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!



Ділимось сумною вісткою з Рідною, Приятелями та Знайомими, що у вівторок, 25-го липня 1989 р., ненадіжно відійшов від нас, проживши 79 літ наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР Е. СМАЛЬ

мгр прав, член численних українських організацій та громадський діяч.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 28-го липня 1989 год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н. Дж. ПОХОРОН у суботу, 29-го липня 1989 р. з церкві св. Івана Хрестителя, о год. 9:30 ранку на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку: дружина — ОЛЬГА сини — ОЛЕГ ДУТКЕВИЧ з дружиною МАРТОЮ ЮРІЙ ДУТКЕВИЧ з дружиною ДЕБІ АНДРІЙ ДУТКЕВИЧ з дружиною ЕВОЮ

донька — ТАНА ТАЛАНЧУК з мужем ВОЛОДИМИРОМ 12 вчунків сестра — СОФІЯ ЧЕХОВСЬКА з Родиною в Польщі

Завість квітля Родина просить про датки на харитативні та громадські цілі.

ШКОЛА СВ. МИКОЛАЯ в ПАССЕЙКУ
212 President Street, Passaic, N.J. 07055
пошукує

ВЧИТЕЛЬКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ



Вже появилася
книга
**A THOUSAND
YEARS OF
CHRISTIANITY
IN UKRAINE**
"Тисяча років
Християнства
на Україні"
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (такі як: копіювання, тверда обкладинка, люксовий папір). Видання Сполоскилу Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988. Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стеїту Нью-Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку

THE MUSE IN PRISON

by Yar Slavutych

Короткі нариси силуеток українських поетів, замучених більшовиками в тюрмах і концтаборах та перекладі їх поем.

Ціна 3.00 дол. з пересилкою. Замовляти у

ВИДАВНИЦТВО "СВОБОДА"

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стеїту Нью-Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ... ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА;
НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ
СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ШО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕ НАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ,
НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВИДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ
ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ
МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ —
ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANUK
DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

У видавництві "СВОБОДА" по-
явилася давно очікувана, найбільш
ходово і найбільш читабельна
книжка

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛИНОВИЙ МІСТ

збірка споминок — розповіді із
дитячих років у Немиріві, із життя
учня Яворіської гімназії
в 1922-28 рр.

Мистецьке оформлення

Зеновія Онискевич

220 стор., ціна \$12.00, порто \$1.00

Мешканців стеїту Нью-Джерсі зобов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку.

Замовляти

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302



Український...

(Закінчення зі стор. 3)

ють, розуміють і відчувають повинність громадянського обов'язку дожити свою цеголку до будови українського музею, цього храму Музи на нашому чужому терені.

В Українському національному музеї в Чикаго містяться багатий архів (найбільший серед українських музеїв в Америці), який зберігає безцінні перлини збіраного з різних періодів: матеріали муральної праці з різних галузей наук і знання, себто: історії, літератури, культури, мистецтва, релігії, економіки, здоров'я, побуту, техніки, географії і т. д. Тут знаходиться понад 17,000 томів книжок з ділянки науки і белетристики... Тут містяться неоціненні багатства живої скарбниці нашого народу, які були витворені на нашій рідній батьківщині й тут у нашій новій прибраній батьківщині Америці. Тут також можна з присмістю і насолодою оглядати гарно виконані портрети наших славних князів, гетьманів, генералів, учених, письменників та інших визначних людей із різних минулих історичних епох, а також із часів наших визвольних змагань, зброю, уніформи, відзначення, медалі та всякі цінні експонати і релігійні одяги, включно з полтавськими, бойківськими і гуцульськими; особливо подиву гідний полтавський стрій, жіночий одяг, з 1852 р., що його подарували для нашого музею панство М.А. Голубицькі.

Любителі Гуцульщини з насолодою можуть бачити справжню трембіту та прекрасні гуцульські ноші: жіночі й чоловічі. Мушу признати, що я з цікавістю оглядав справжній льон і прядиво, що його привезла з України пані Мрочко, де була як туристка. Треба признати, що волокна льону виглядають наче м'якенький шовк, а тому мені пригадалися ті часи, коли ніші жінки важко працювали при вирощуванні і виготовленні прядива з льону. Це була важка праця...

В українському національному музеї в Чикаго українські лікарі мають своє спеціальне приміщення, де знаходиться прекрасна та цінна лікарська бібліотека і архів, який представляє собою неоціненну вартість. Українські лікарі на чужині були фундаторами та меценатами українських народних інституцій, а засновником і фундатором Українського національного музею в Чикаго був український лікар д-р Мирослав Сіменович, що його благодійне ім'я має наш музей. Д-р Сіменович належав до

номорський простір в егейській культурі. Також тут можна оглядати подиву гідну художню кераміку порцеляни і фаянсу, це з цього матеріалу виготовлені збаночки, по мистецьки розмальовані глечики, що їх форма і стиль та взори сягають легендарної трипільської культури. Велика кількість писанок, розмальованих геометричним або рослинним орнаментом, що їх взори сягають глибоких віків дохристиянського народного мистецтва. Також із захопленням можна оглядати перлину стародавнього музичного мистецтва — кобзу, яку знавці музичних інструментів зараховують до Х століття. Є тут і бандура, якої метрику сягає XVI століття; у 80 роках XVI ст. бандура була відома в шляхетських домах, а селяни в тих часах грали лише на кобзах.

Коли я побачив усі ці національні пам'ятки, то ніби у калейдоскопі почали пересуватися в моїй пам'яті літ минулих і пройдених епох нашої історії, дні слави й радості у вільній державі та упадок незалежності нашої Батьківщини, гірка неволя в чужому ярмі, ніби на рідній, але не своїй землі... Не зважаючи на трагічні події історії нашої державності, народ наш і далі існує, працює і творить, продовжуючи свою культурну, мистецьку й господарську діяльність у тій епосі, в

старій імміграції, яка тут, на американській землі дала початок українському духовному і культурному життю. Це була творча праця старої імміграції в різних ділянках наукового, культурного, релігійного, господарського та побутового характеру, що провадили її наші люди так, як уміли. Вони залишили по собі слід своєї важкої праці, якою ми нині насправді можемо гордитися. Ці в більшості звичайні люди, без вищої освіти, зуміли не тільки втриматися на поверхні тодішнього трудного життя, але й живучи серед чужого оточення різної раси й культури, хоч мусіли тяжко працювати на своє та свої родини прожити, далеко від рідного краю й народу, не піддавалися зневірі; а зуміли в таких обставинах розвинути свою національну культуру і своє господарське життя. Їхніми надбаннями ми можемо гордитися. Так як ми нині досліджуємо діяльність наших попередників, прийдешні покоління будуть шукати слідів нашої творчої праці й діяльності в музеї, де в різних документах, книжках, архівах і експонатах усе це знайдуть зафіксоване. І коли б не було музею, то вся наша праця пропала б безслідно. Побачивши всі ці рідкісні та безцінні речі, зібрані в нашому музеї, мимохіть пригадуємося над тим, скільки праці, важкої праці, часу та доброї волі вложено тут.

Коли я побачив усі ці національні пам'ятки, то ніби у калейдоскопі почали пересуватися в моїй пам'яті літ минулих і пройдених епох нашої історії, дні слави й радості у вільній державі та упадок незалежності нашої Батьківщини, гірка неволя в чужому ярмі, ніби на рідній, але не своїй землі... Не зважаючи на трагічні події історії нашої державності, народ наш і далі існує, працює і творить, продовжуючи свою культурну, мистецьку й господарську діяльність у тій епосі, в

якій судилося йому жити, розуміючи що об'єктивну істину, що у світі все йде і проминає, але прийдє час і воля для нашого знедоленого народу воскресне. І тоді „Помоляться на волі невольничі діти“. Можливо, прийдє такий благословенний час, коли з України будуть екскурсії до Національного музею в Чикаго, де учасники такої екскурсії будуть цікаві оглянути наш дорібок у Америці, або науковці з України будуть шукати матеріалів для написання праць з різних ділянок історії, культури, мистецтва, економіки і т. д. Зовсім подібно, як нині приїжджають польські науковці з Польщі до польського Католицького музею в Чикаго, де вони використовують багаті зібрані цінні матеріали для написання праць про діяльність Польщі в Америці...

З огляду на важливість справи у зв'язку з кончею потребою збудувати репрезентативний дім для нашого музею, звертаюся з гарячим проханням до всіх українців у Чикаго й околиці, особливо до тих, які розуміють важливість і значення музею у чужому світі та його репрезентативну вагомість серед різноманітних етнічних і расових груп, щоб вони своїми щедрими пожертвами допомогли здвигнути цей наш храм Музи; це наш святий обов'язок і ми мусимо це виконати, як вповні зріла й культурна етнічна група. Не забуваймо, що добре вивінуваний і влаштований Український національний музей в Чикаго — це для чужинців українська амбасада... Пам'ятаймо, що на нас дивляться інші етнічні групи.

На закінчення цієї статті приходиться ствердити, що є у нас люди доброї волі, яким лежить на серці добро тусовки і справа нашої нації. Цим усім працівникам Українського національного музею в Чикаго належить щира подяка й честь за їхню добру волю зберігати ті неоціненні книжки, архів і експонати, які є живими свідками нашої й сучасної історії.

Проф. д-р М. Біда

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ

впаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

на СОЮЗІВЦІ

в днях 1-4-го вересня 1989 року

(Labor Day Weekend)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ
АМЕРИКИ І КАНАДИ на РІК 1989

і за часи

УНСОюзу, Союзівки, Свободи, (в тому про-
пам'ятна чаша Інг. Б. Рака), Українського
Тижневика і п-ні Марії Душник

та грошові нагороди

в поодинокій грі:

ЖІНОК І ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ, мол., СЕНЬО-
РІВ (35-44), СЕНЬОРИВ (45 і 55), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ
(18, 16, 14, 12 і нижче р.).

Зголошення до змагань враз із вписовим по \$15.00 приймає

MR. GEORGE SAWCHAK

7828 Frontenac, Philadelphia, Pa. 19111

до 23-го вересня 1989 р. Зголошення одержані після 23-го

вересня не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Р. Ракочий, ст., З. Сніплик, Ю. Савчук, д-р З. Матківський,
Ю. Попель.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 1-го вересня — год. 1:00 по пол. на Союзівці:
елімінаційна рунда чоловіків. Змагання, які мусять зма-
гатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від
проводу турніру до суботи, 2-го вересня.

Субота, 2-го вересня — год. 8:30 ранку на Союзівці:

1-ша рунда юначок (всі групи), сеньйори (35 р. і 45 р.) та
жінок. Год. 8:30 ранку в Нью-Полці: 1-ша рунда чоловіків,
Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год.
10:30 в Нью-Полці: турнір переможених. Год. 3:30 по пол.
на Союзівці: 1-ша рунда сеньйорів (55 р.).

Час та місце дальших змагань назначить провідник зма-
гань Р. Ракочий, ст.

Змагання групи чоловіків, вильовані до елімінаційної
рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як
рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатися в
в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учас-
ників, змагання можуть голоситися тільки до одної конкурен-
ції, яку зазначають точно на реєстраційній листку

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ

Просимо витати та вислати разом з оплатою \$15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище

2. Адреса (по-англійськи)

3. Телефон

4. Дата народження

5. Конкуренція та група в якій

змагун хоче брати участь

6. Клубова приналежність

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Субота, 2-го вересня, о год. 11:30 вранці

за

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК

та

ТРОФЕЇ І НАГОРОДИ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

у слідуючих конкуренціях для дітяч і хлопців:

10 і нижче, 11 і 12 років

25 м. — довільним
50 м. — довільним
25 м. — горілиць
25 м. — грудним
25 м. — метеликом
4 x 25 м. довільні гілці

13-14 років

15 років і вище

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горілиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — змішним
4 x 50 м. — змішні гілці

Змагуни (-ки) можуть брати участь у 3-ох (трьох) індиві-
дуальних конкуренціях і один раз в гілці.

Реєстрація відбудеться над басейном в суботу, 2-го вересня, лиш від год. 9:30 до 10:30 вранці. Вписове вноситься 3 дол. від змагуна (-ки).

Комісія змагань: Е. І. С. Зиблікевич; М. Бокало; М. Герич; Х. Кушнір; Ю. Тарасюк; О. Нагора; Т. І. Л. Калита; С. Галавай.



СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

УПРАВА СОЮЗІВКИ

запрошує на

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ
ПІД ЧАС ЛІТА 1989 Р.

Програми провадить МАРИЧКА ГЛІБОВИЧ

Субота, 29-го липня, год. 8:30 веч.

Тріо „Троянда“, Торонто

ЗАБАВА, гд. 10-та веч. Грає оркестра „Алекс і Дорко“

Субота, 5-го серпня, год. 8:30 веч.

Лілея Волянська, сопрано

Богдан Васишин, бас, Едмонтон

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Зелене жито“

Субота, 12-го серпня, год. 8:30 веч.

Тріо „Верховина“, Торонто

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Хлопці зі Львова“

П'ятниця, 18-го серпня

ЗАБАВА, год. 10-та веч.

Грає оркестра „Акула“

Субота, 19-го серпня, год. 8:30 веч.

Танцювальний ансамбль Роми Прийми-Богачевської

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Акула“

Неділя, 20-го серпня

Відбудеться „ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ“

Окружної Управи СУА — Нью Йорк

Субота, 26-го серпня, год. 8:30 веч.

Хор „Веснівка“, Торонто

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Рейдінг Гутсупс“

П'ятниця, 1-го вересня

ЗАБАВА, год. 10-та веч.

Грає оркестра „Нові часи“

Субота, 2-го вересня

ЗАБАВА, год. 10-та веч.

Грають оркестри „Темпо“ і „Нові часи“

Програма буде подана пізніше

Неділя, 3-го вересня, год. 8:30 веч.

Танцювальна група „Сизокрилі“, Нью Йорк

ЗАБАВА, год. 10-та веч. Грає оркестра „Темпо“

Ukrainian National Association Estate
Foondmore Road
Kerhonkson, New York 12440
914-626-5641



JARKA COMPANY

26 First Avenue

New York, N.Y. 10009

Tel.: (212) 473-3550

ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ ПРОСИМО
ЗАМОВЛЯТИ в АРЦ. На складі
книжок ВСІХ видавництв. Одерж-
те на слідуючий день після телефо-
нічного замовлення.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуґа ШИРА І ЧЕСНА

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey

Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в БавндБруклу і перенесенням тіл-
них Останків з різних країн

світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(201) 964-0222

UKRAINIAN NATIONAL SERVICE

Управа Українського

Національного Центру

Пам'ятника та мавзолею

поплагає всі справи

пов'язані з похороном і по-
хованням в ЗСА.

4111 Pennsylvania Ave., SE

Washington, D.C. 20746

Tel.: (301) 568-0630

MAIL: PO Box 430

Dunkirk, MD 20754